

**Зошто е важно
да зборуваме за
недискриминација
и човекови права?**

Многупати сме слушнале: „Треба да оди во посебно училиште“, „Има оштетен вид и не може да оди во средно медицинско училиште“, „Нема услови за да посетува градинка. Кој ќе се грижи за дете со церебрална парализа кога во групата има 30 деца?“, „Е каде сега ќе вработиме лице со количка кога кај нас нема услови, нема ни лифт во зградава, а нема ниту тоалет, а ни доволно место за да се движи самостојно низ канцеларијава“, или пак „Не може да го вработиме кај нас, нема да разбере што е работата, комплицирана е и бара високи интелектуални капацитети, а тој/таа има попреченост“.

Попреченоста е во општеството, а не е карактеристика на личноста. Таа е последица на несоодветна интеракција на лицето и средината, поради постоење на надворешна бариера (физичка, проблем во несоодветна комуникација, предрасуди и дискриминација). За да ја надминеме попреченоста, треба да ги отстраниме бариерите во општеството и да обезбедиме еднакви можности за развој на секое лице во зависност од неговите/нејзините индивидуални потреби.

Кои се лицата со попреченост?

Лица со попреченост имаат долготрајни физички, интелектуални, ментални или сетилни оштетувања, кои во интеракција со различни бариери може да го попречат нивното целосно и ефективно учество во општеството врз еднаква основа со другите (член 1 од Конвенцијата на ОН за правата на лицата со попреченост).

Лицата со попреченост се исти како и останатите лица, но во одредени области или периоди им е потребна одредена поддршка или помош во извршувањето на одредени секојдневни работи, кои другите лица ги извршуват без помош.

Според Светска здравствена организација, 15 % од населението во светот има некој тип на попреченост. Таа ги вклучува лицата кои имаат оштетен вид, оштетен слух, или имаат други физички оштетувања, интелектуални нарушувања или некој тип на нарушување на менталното здравје.

Попреченоста не разликува пол или возраст. Лицата со попреченост можат да се најдат во секоја возрастна група, и меѓу

мажите и меѓу жените. Стигмата, предрасудите и одбивањето на пристап до здравствените услуги, образованието, работните места и целосното учество во општеството, ја зголемуваат веројатноста дека лицето со попреченост ќе живее во сиромаштија.

Во секојдневното живеење на лицата со попреченост најчесто им се негира правото да одлучат каде и со кого ќе живеат, ќе се образоваат, ќе одат на работа, па дури и правото на избор за тоа што да јадат, што да облечат или што да пазарат.

Обезбедувањето на еднакви можности за образование, пристап до здравствени услуги – аптеки и лаборатории, амбуланти, педијатри, општи лекари, гинеколози, уролози, стоматолози итн; образовни институции – социјални услуги (центри за социјална работа, градинки, shelтер центри за семејно насилство), како и кино, музеј, театар, кафулиња и дискотеки е обврска која нашата држава ја презема во 2011 година, со ратификување на Конвенцијата за унапредување на правата на лицата со попреченост.

Што да правите, доколку...

1. Гинеколот не прифаќа да ве прегледа бидејќи нема хидрауличен стол (достапен за преглед на жени со физичка попреченост).
2. При аплицирање за работа во државна администрација сте одбиени поради тоа што институцијата не е пристапна.
3. Средното училиште во кое сакате да се запишете не ве прифаќа со образложение дека нема наставна програма и учебници за лице со оштетен вид.
4. Родителите на децата во градинката во која работите бараат да ве сменат како негувателка бидејќи се сомневаат во вашите капацитети да се грижите за нивните деца.
5. Во фирмата во која работите за истата работа, со истиот работен стаж, имате помала плата во споредба со колегите кои ја работат истата работа, само поради фактот што имате попреченост.
6. Немате можност самите да отворите банкарска сметка бидејќи банката нема формулари и обрасци на Брајово писмо и/или електронски формат кој може да го прочитате, токму затоа бараат да имате придружник кој заедно со вас ќе аплицира и потпишува во банката во ваше име.
7. При закажан преглед за мамографија, ве враќаат од амбулантата затоа што мамографот не може да се спушти на ниво на количката која ја користите за да биде извршено мамографското снимање.
8. Полицаецот не ја евидентира вашата пријава за сексуално насилство и ве препраќа во центар за социјална работа за да пријавите таму. Бараат некој близок прво да потврди дека ја зборувате вистината пред тие да евидентираат случај на сексуално насилство.
9. Ве нарекуваат со погрдни зборови.

**Доколку сѐе
го живеале или сѐе
слушале за некоја
огорченост или
горенаведеност
ситуација, побарајте
защита на своите
права во
Локалната координа-
тивно шело за
защита и
дискримина-
ција на Оштина
Сирмица!**

Координативното тело за заштита од дискриминација претставува мултисекторско тело во Општина Струмица, кое е формирано од претставници на различни институции и граѓански организации со цел да разменуваат информации, да преземаат заеднички активности и да помагаат при поуспешно спроведување на Законот за еднакви можности на мажите и жените и на Законот за заштита и превенција од дискриминација на локално ниво.

Формирањето на ова локално координативно тело имаше за цел да овозможи системска заштита од дискриминација врз основа на пол, раса, боја на кожа, род, етничка припадност, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, други видови уверувања, образование, политичка припадност, личен или општествен статус, ментална и телесна попреченост, сексуална ориентација, родов идентитет, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба или која било друга основа, како и да работи на унапредување на еднаквите можности и пристап до правда.

Можеѝе га љријавиѝе дискриминација и љоврега на вашиѝе љрава во секое време на следниѝе конѝакѝи:

Лице за контакт: **Нела Масалковска**, координатор за еднакви можности на мажите и жените во Општина Струмица, и **Софче Иванова**, координатор на Локалното тело за заштита од дискриминација на Општина Струмица
Телефон: 076 499 870 и 076 483 162
Електронска пошта: lktzd_strumica@gmail.com
ФБ-профил: <https://www.facebook.com/lktzd>
Адреса: Општина Струмица, ул. „Благој Јанков-Мучето“ б. б., Дом на АРМ, Струмица

Лицето со попреченост или членови од неговото семејство, зависно од потребата што ја имаат, дополнителна помош можат да побараат во:

Здружение на лица со телесен инвалидитет „Мобилност“ Струмица

Адреса ул. Панче Пешев бр.27, 2400 Струмица
Мери Туцарова 070 310-902,
e-mail: meri_tudzarova@hotmail.com

Центар за социјална работа-Струмица

Телефон: 034 325-401

Комисија за социјална заштита при Општина Струмица

Лице за контакт: Тони Милушев, 034 340-224

Подрачна канцеларија на Народен правобранител во Струмица

Телефон: 034 329-997

Здружение за едукација и развој на лица со пречки во развојот „Еднаквост“- Струмица

Адреса: ул. Горѓи Василев бр. 26 Струмица Македонија
Телефон: 078 443-006
e-mail: ednakvosti@yahoo.com

Здружение за поддршка и помош на лица родени со Down синдром „ВЕРА“- Струмица

070 464-347 Анче Туфекчиева

Здружение на слепи лица – Струмица

Адреса: „Маршал Тито“ бр. 180, Струмица
e-mail: zdrnaslepistrumica@gmail.com
Област на дејствување – Социјализација на лицата со оштетен вид.

Центар за поддршка на лица со интелектуална попреченост ПОРАКА – Струмица

Адреса: „Крушевска Република“ бр. 21, Струмица
e-mail: sonja_poraka@yahoo.com
Област на делување- Социјализација на лицата со интелектуална попреченост и нивните родители.

Како национални сервиси постојат:

РЦПЛИП Порака

Адреса: ул. “Орце Николов” бр. 1221000 Скопје, Република Македонија
Телефон: 02/3296-961

НСТИЛМ- Мобилност Македонија

Адреса: 11 Октомври 42а Скопје
Телефон: 02 3123-456
e-mail: ziom@t-home.mk

Комисија за заштита и спречување на дискриминација

Адреса: Кеј „Димитар Влахов“ б.б. Зграда на МРТВ 20 кат
Телефон: 023232 242
e-mail: contact@kzd.mk

Kingdom of the Netherlands

Оваа брошура ја издава Локалното координативно тело за заштита од дискриминација со поддршка на XERA во рамките на проектот „Собранието и локалните самоуправи во унапредувањето на правата на ЛГБТ“ финансиран од Амбасадата на Кралството Холандија во Република Македонија